

Vakdidactiek aardrijkskunde (H002222)

Wegens Covid19 kan mogelijk afgeweken worden van de onderwijs- en evaluatievormen. Dergelijke afwijkingen zullen via Ufora worden gecommuniceerd.

Cursusomvang (nominale waarden; effectieve waarden kunnen verschillen per opleiding)

Studiepunten 6.0 Studietijd 180 u Contacturen 60.0 u

Aanbodsessies en werkvormen in academiejaar 2020-2021

J (jaar)	Nederlands	Gent	werkcollege: geleide oefeningen	12.5 u
			project	6.25 u
			microteaching	15.0 u
			hoorcollege	17.5 u
			excursie	8.75 u

Lesgevers in academiejaar 2020-2021

Van de Weghe, Nico

WE12

Verantwoordelijk lesgever

Aangeboden in onderstaande opleidingen in 2020-2021

stptn

aanbodsessie

Educatieve Master of Science in de wetenschappen en technologie (afstudeerrichting geografie)	6	J
Educatieve Master of Science in de wetenschappen en technologie (afstudeerrichting geografie en geomatica)	6	J
Educatieve Master of Science in de wetenschappen en technologie (afstudeerrichting geologie)	6	J
Educatieve Master of Science in de wetenschappen en technologie (verkort traject) (afstudeerrichting geografie)	6	J
Educatieve Master of Science in de wetenschappen en technologie (verkort traject) (afstudeerrichting geografie en geomatica)	6	J
Educatieve Master of Science in de wetenschappen en technologie (verkort traject) (afstudeerrichting geologie)	6	J

Onderwijstalen

Nederlands

Trefwoorden

Aardrijkskundeonderwijs, wetenschapsonderwijs

Situering

Dit opleidingsonderdeel draagt bij tot de realisering van de basiscompetenties voor leraren en de opleidingscompetenties van de educatieve masteropleiding UGent, zoals opgenomen in de opleidingsfiche en geconcretiseerd in de competentiematrix, te consulteren op www.ugent.be/educatievemaster.

Inhoud

De leerinhouden van de vakdidactiek sluiten aan bij de vakinhoudelijke vorming van de studenten in de bachelor en/of masteropleiding.

Dit vak behandelt enkele 'capita selecta' uit de vakdidactiek aardrijkskunde, met als doel de student een ruimere blik te bieden op het aardrijkskundeonderwijs en aan te zetten tot onderwijsvenieuwing. In een combinatie van theorie en oefeningen komen aan bod:

- activerende en taakgerichte werkvormen in secundair en/of hoger onderwijs
- diverse evaluatie- en toetsvormen binnen vakgebied (inbegrepen de nieuwe assessmentvormen zoals portfolio, zelfevaluatie, peerevaluatie, enz.). De aanmaak, afname en verwerking van toetsen. Permanente evaluatie, procesevaluatie en remediëring
- omgaan met specifieke leerproblemen en diversiteit binnen het vak aardrijkskunde
- begeleiding van stages (voor HO: ook begeleiding eindwerken, enz.)

- bespreking van het aanbod aan leerboeken en andere leermaterialen. Waaraan moet een leerboek voldoen om goed te zijn?
- ontwikkeling van syllabi en leermaterialen
- leermiddelen in het vak aardrijkskunde (met inbegrip van GeoICT, VR en GIS)
- kritisch-reflectief benaderen van informatie, onderwijspraktijken, methodieken en leermiddelen vanuit een veelheid aan perspectieven
- betekenis van specifieke decretale eindtermen en onderzoekscompetenties (OC, GIP)
- betekenis van vakgroepen, functie- en taakomschrijvingen van de leraar
- raakpunten van aardrijkskunde met andere vakgebieden (zoals CLIL, MaVo, natuurwetenschappen, STE(A)M, EDO)
- excursies en andere extra muros activiteiten
- actuele maatschappelijke thema's
- belangstelling en de belevingswereld van de jongeren m.b.t. vakgebied
- vergelijking aardrijkskundeonderwijs in de omliggende landen/regio's
- het leraarsberoep binnen de context van levenslang leren: navormingsinitiatieven en de leraar als lid van een beroepsorganisatie;

Begincompetenties

Van studenten wordt verwacht voldoende domeinspecifieke kennis verworven te hebben vooraleer het opleidingsonderdeel aan te vatten. De toegangsvereisten tot de vakdidactiek zijn gereguleerd. Meer informatie hierover kan geraadpleegd worden op www.ugent.be/educatievemaster.

Eindcompetenties

- 1 Actieve kennis hebben van alternatieve onderwijsmethoden voor het aardrijkskundeonderwijs in het secundair onderwijs. In het bijzonder: het gebruik van activerende werkvormen – ook bij excursies, gebruik leermiddelen.
- 2 Integreren van dergelijke vernieuwende onderwijsmethoden in de eigen lespraktijk.
- 3 Weten hoe aardrijkskunde wordt gedoceerd aan secundaire scholen in (enkele van) de omliggende landen.
- 4 Een krachtige leeromgeving realiseren, met aandacht voor de heterogeniteit binnen de leergroep. Toegankelijke resultaten van onderwijsonderzoek, relevant voor de onderwijspraktijk, interpreteren en verwerken.
- 5 Initiatieven kennen die de interesse voor de informatica aanwakkeren bij de leerlingen
- 6 Volgende attitudes ontwikkelen: beslissingsvermogen, relationele gerichtheid, kritische ingesteldheid, leergierigheid, organisatievermogen, zin voor samenwerking, verantwoordelijkheidszin.

Creditcontractvoorwaarde

Toelating tot dit opleidingsonderdeel via creditcontract is mogelijk mits gunstige beoordeling van de competenties

Examencontractvoorwaarde

Dit opleidingsonderdeel kan niet via examencontract gevolgd worden

Didactische werkvormen

Excursie, hoorcollege, microteaching, practicum, project, werkcollege: geleide oefeningen

Toelichtingen bij de didactische werkvormen

Theorie: interactieve hoor- en werkcolleges

Oefeningen:

- Werkseminaries: inoefenen nieuwe leerstof en nieuwe werkvormen
- Micro-teaching: lesgeven aan medestudenten
- Project: ontwikkelen didactisch materiaal
- Excursie: didactische uitstap en mogelijks uitwisseling met buurregio/buurland

Voor de schakelstudenten met een vooropleiding pedagogische professionele bachelor aardrijkskunde secundair onderwijs worden 4 observatielessen en 6 oefenlessen met reflecties voorzien in de derde graad van het secundair onderwijs. De opdrachten zijn uitgewerkt in een handleiding. De schakelstudenten worden daarom ook vrijgesteld van 2 hoorcolleges in afspraak met de praktijkassistent.

LIO-richtlijnen zijn terug te vinden in de LIO-handleiding.

Leermateriaal

- Boek 'Vakdidactiek Aardrijkskunde. Leraar worden en zijn' (A.Steegeen red.) 2018, Pelckmans Pro, ISBN 978 94 6337 086 8
- Extra materiaal en powerpoints uit de les via het leerplatform
- Eigen nota's
- Atlanten en handboeken aardrijkskunde (secundair onderwijs) kunnen worden uitgeleend onder voorwaarden

Referenties

Referenties veranderen regelmatig, deze worden gecommuniceerd via het elektronisch leerplatform.

Vakinhoudelijke studiebegeleiding

- Studiebegeleiding gebeurt door de praktijkassistenten
- Interactieve ondersteuning via Ufora.
- Op afspraak.
- Mondelinge feedback na afspraak.
- Voor de schakelstudenten gebeurt de begeleiding op school door de mentor en de leraar van de vak(ken) (=vakmentor) waar de student les geeft. De begeleiding heeft betrekking op de voorbereiding en de realisering van de les. Dit is de werkbegeleiding. De mentor en de vakmentor evalueren de oefenlessen in een lesevaluatiedocument. De stagebegeleider (verbonden aan de opleiding, in casu de praktijkassistent) staat in voor de contacten met de scholen, de individuele supervisie, feedback en begeleiding (zo mogelijk bij een bezoek aan de school), de coördinatie, opvolging en begeleiding bij de oefenlessen. Dit is de leerbegeleiding.

Evaluatiemomenten

periodegebonden en niet-periodegebonden evaluatie

Evaluatievormen bij periodegebonden evaluatie in de eerste examenperiode

Schriftelijk examen met open vragen, schriftelijk examen

Evaluatievormen bij periodegebonden evaluatie in de tweede examenperiode

Schriftelijk examen met open vragen, schriftelijk examen

Evaluatievormen bij niet-periodegebonden evaluatie

Werkstuk, peer-evaluatie, verslag

Tweede examenkans in geval van niet-periodegebonden evaluatie

Examen in de tweede examenperiode is enkel mogelijk in gewijzigde vorm

Toelichtingen bij de evaluatievormen

Toelichting niet-periodegebonden evaluatie (gedeelte oefeningen):

- Vorm: Permanente evaluatie op basis van opdrachten, medewerking en attitudes.
- Frequentie: aanwezigheid in de oefeningen verplicht. Bij gewettigde afwezigheid wordt in overleg met de verantwoordelijk lesgever een vervangopdracht voorzien.
- Omschrijving tweede examenkans: een tweede examenkans is mogelijk. Er moet wel rekening mee gehouden worden dat sommige oefeningen of practica niet gecompenseerd kunnen worden door een vervangopdracht
- Feedback: na afspraak
- Voor de student-leraren in een LIO-baan is permanente evaluatie voorzien via de alternatieve opdracht die zij uitwerken het portfoliotraject.
- De schakelstudenten leggen een portfolio aan met de observaties, lesvoorbereidingen, leermateriaal, toets, evaluaties door de vakmentor en de stagebegeleider, de eigen reflectieverslagen.

Eindscoreberekening

Een combinatie van periodegebonden evaluatie (40%) en niet-periodegebonden evaluatie (60%).

Wanneer men niet deelneemt aan één of meer onderdelen van de evaluatie kan men niet meer slagen voor het geheel van het opleidingsonderdeel. Indien de eindscore een cijfer van 8 of meer op twintig zou zijn, wordt dit teruggebracht tot het hoogste niet-delibereerbare cijfer (hoogstens 7/20).

Faciliteiten voor werkstudenten

Te bepalen in overleg met verantwoordelijk lesgever.